

Helsingin pysäköinnin maksamisen kehittäminen 2016-2020

TAUSTAA

Kaupunginhallituksen helmikuussa 2014 hyväksymässä pysäköintipolitiikassa esitetään yhtenä toimenpiteenä siirtymistä mobiilipalveluilla maksamiseen. Pysäköintipolitiikassa todetaan, että maksamista tulee kehittää siihen suuntaan, että lippuautomaateista voidaan jossain vaiheessa luopua kokonaan. Samalla todetaan, että Helsinkiin on mahdollista toteuttaa pidemmällä aikatahtimellä malli, jossa kaikki maksaminen tapahtuu matkapuhelimella.

Pysäköintipolitiikassa todetaan, että hinnoittelulla voidaan ohjata käyttämään haluttua maksutapaa jo ennen kuin lippuautomaateista ryhdytään luopumaan. Mobiilipalveluun voidaan yhdistää myös progressiivinen hinnoittelu, koska sen toteuttaminen matkapuhelimilla on helpompaa kuin nykyisillä lippuautomaateilla.

Pysäköintipolitiikassa on myös yhtenä toimenpiteenä pysäköinninvalvonnan tehostaminen. Maksujärjestelyillä on merkittäviä vaikutuksia siihen, kuinka nopeasti valvontaa voidaan tehdä. Mitä tehokkaammin valvontaa voidaan tehdä, sitä suurempi on valvonnan ennalta ehkäisevä vaikutus väärinpysäköintiin. Kaupungin tavoitteena on siten myös vähentää kaupungille pysäköinnin maksamisesta aiheutuvia toteuttamis- ja ylläpitokustannuksia.

Tämä muistio on laadittu kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusviraston pysäköintipolitiikan toimenpiteitä edistävän yhteistyöryhmän toimesta, johon ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

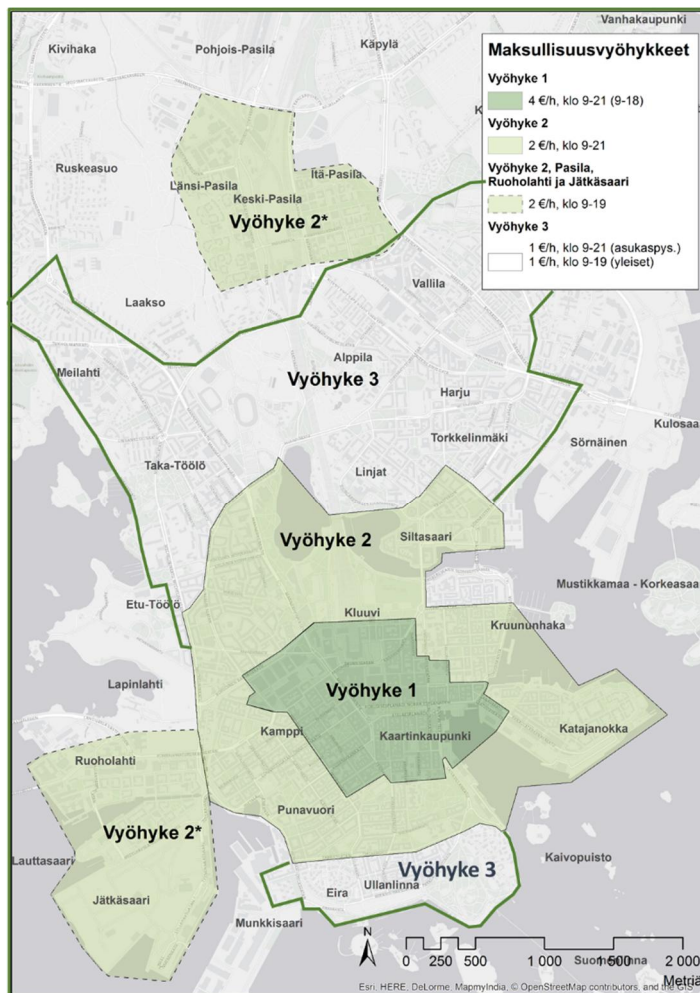
Juha Hietanen	KSV, puheenjohtaja
Jari Tikkanen	KSV
Pekka Henttonen	HKR
Tarja Posti	HKR
Kaija Kossila	HKR
Kari Vuorinen	HKR
Oskari Rantanen	HKR
Keijo Kuoppala	HKR
Kati Juoksukangas	HKR
Lauri Uski	HKR
Juhani Bäckström	Trafix Oy, sihteeri

NYKYTILANNE

Nykyiset vyöhykkeet

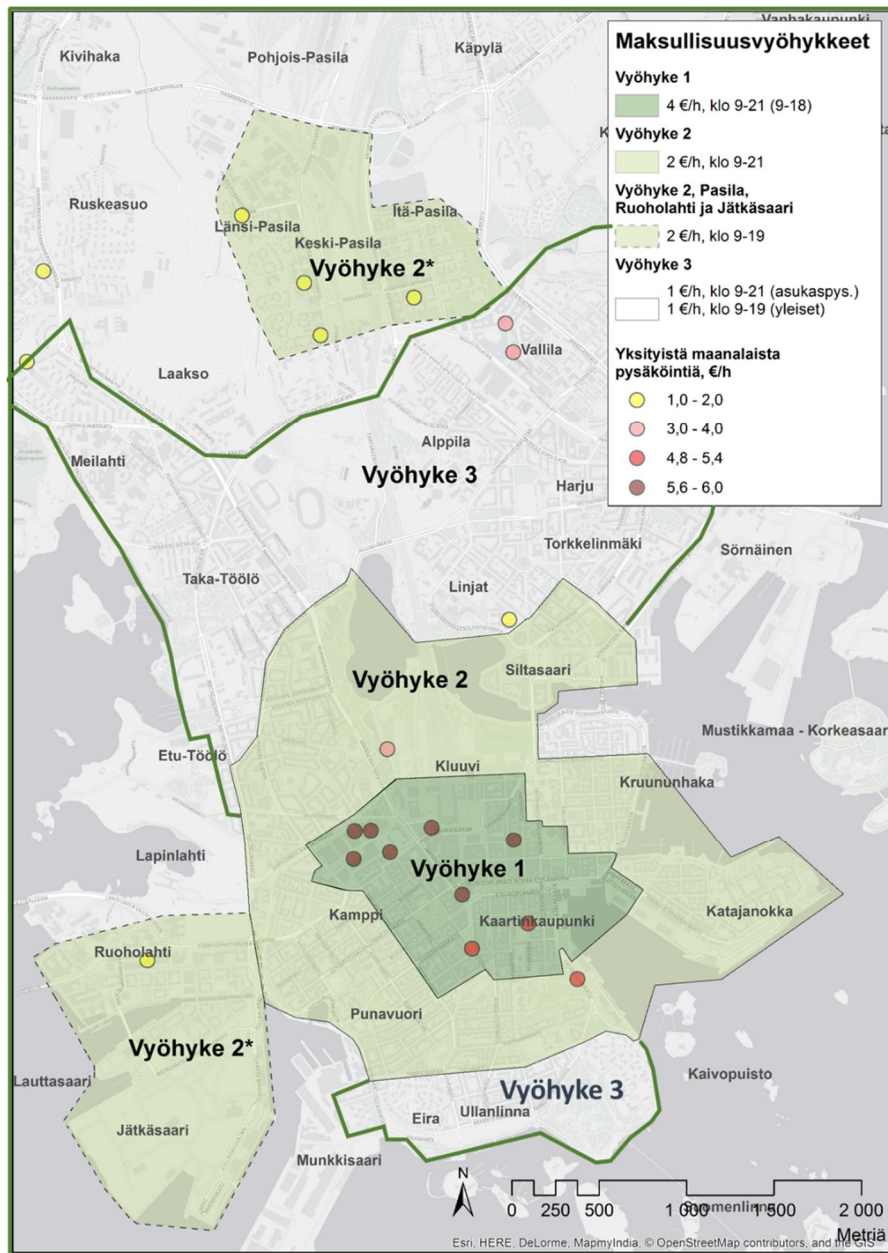
Pysäköinti on maksullista Helsingin kantakaupungissa lähes kaikilla kaduilla. Käytössä on kolme maksuvyöhykettä, joissa käytettävät pysäköintihinnat ja maksullisuusajat on esitetty kuvassa 1. Vyöhykkeen 1 kaduilla aikarajoitus on pääsääntöisesti 60 minuuttia tai 2 h ja muilla vyöhykkeillä 4 h. Erityiskohteita, joissa maksullisuus on voimassa tapauskohtaisesti myös lauantaisin ja sunnuntaisin, on tällä hetkellä esimerkiksi Linnanmäen ympäristössä, Kaupunginteatterin ympäristössä, Kansallisteatterin lähikaduilla, Jäähallin ympäristössä, Hakaniementorin ympäristössä sekä Rautatieaseman edustalla.

Kuva 1. Kadunvarsipysäköinnin nykyiset pysäköintihinnat (Kaupunginvaltuusto 9.12.2009), maksuvyöhykkeet (Kaupunginvaltuusto 14.6.1995) ja maksullisuuden aikarajat (Kaupunginhallitus 23.4.2012).

Kantakaupungissa on kaikkiaan noin 7 000 maanlaista pysäköintipaikkaa, jotka ovat pääosin kahden yksityisen pysäköintioperaattorin hallinnassa (Europark, Q-park). Lisäksi Pasilassa maanalaista pysäköintiä hallinnoi Pasilan pysäköinti. Kuvassa 2 on vertailtu pysäköintimaksuja kadunvarsipysäköinnin ja maanalaisen pysäköinnin välillä. Kuvasta käy ilmi, että maanalainen pysäköinti on jonkin verran kalliimpaa kantakaupungissa kuin kaupungin hallinnoima maksullinen kadunvarsipysäköinti. Pasilassa asia on toisinpäin.

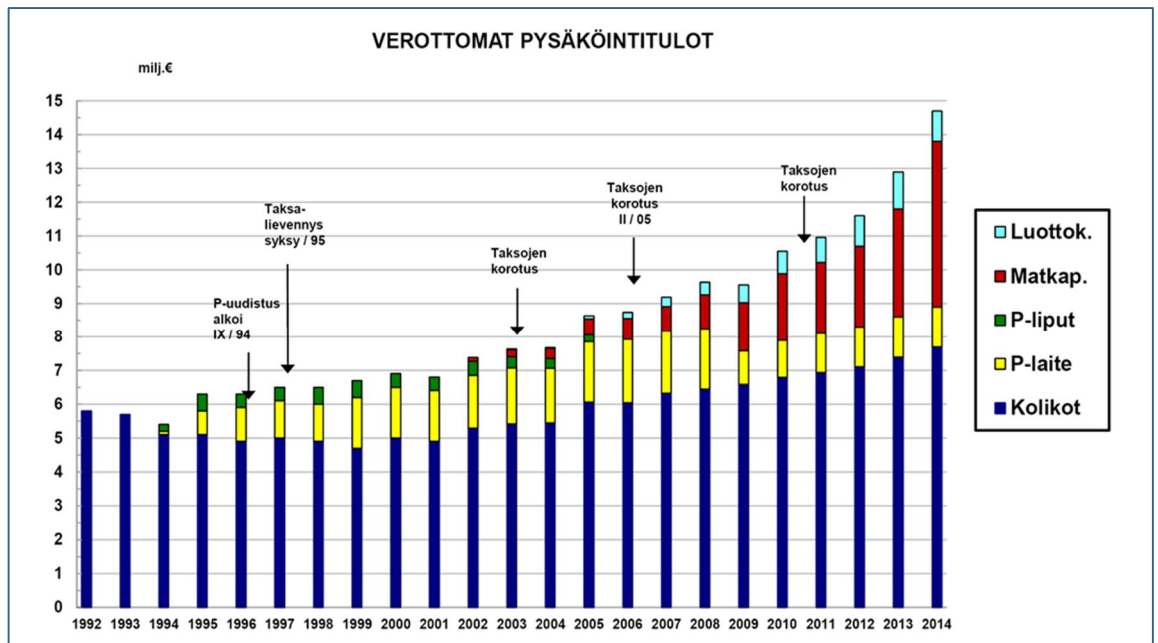

Kuva 2. Pysäköintihintojen vertailu (maaliskuu 2015) maanalaisen pysäköinnin ja kadunvarsipysäköinnin kesken.

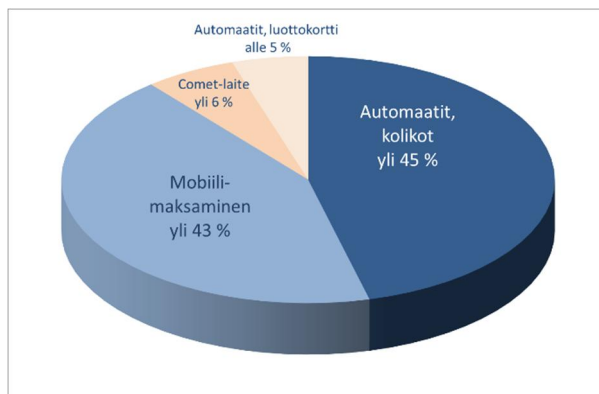

Nykyiset maksutulot

Vuonna 2014 Helsingille kertyi tuloja pysäköintimaksuista noin 14,7 miljoonaa euroa (alv 0 %). Puolet tuloista kertyi kolikkomaksuista. Vuonna 2014 kuitenkin jo yli kolmannes pysäköinnistä maksettiin matkapuhelimella. Kuvassa 3 on esitetty maksutapojen kehitys vuosina 1992-2014. Kuvasta käy ilmi, että 2010 –luvulla matkapuhelinmaksaminen on kasvattanut merkittävästi suosiotaan. Kasvu on jatkunut vuonna 2015. Tammi-lokakuussa 2015 matkapuhelimella kertyi 43,4 % pysäköintituloista kuvan 4 mukaisesti. Kuvissa 3 ja 4 eivät ole mukana asukas- ja yrityspysäköintitunnuksista saadut tulot.

Kuva 3. Pysäköintimaksutulojen (alv 0 %) jakautuminen maksutavoittain vuosina 1992-2014 (Lähde: Rakennusvirasto, Kuva: KSV).

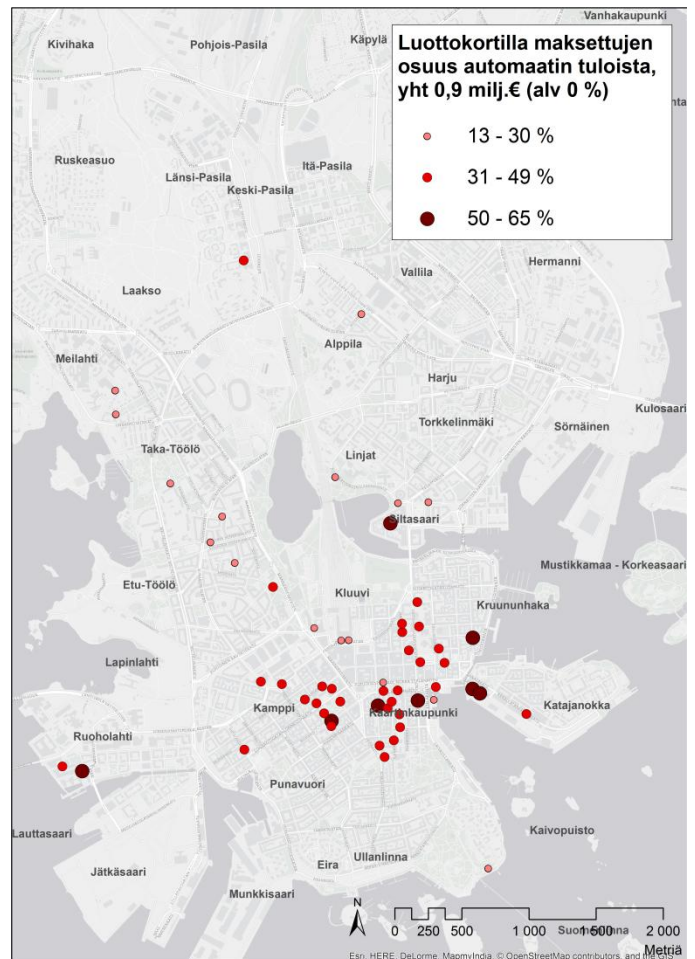
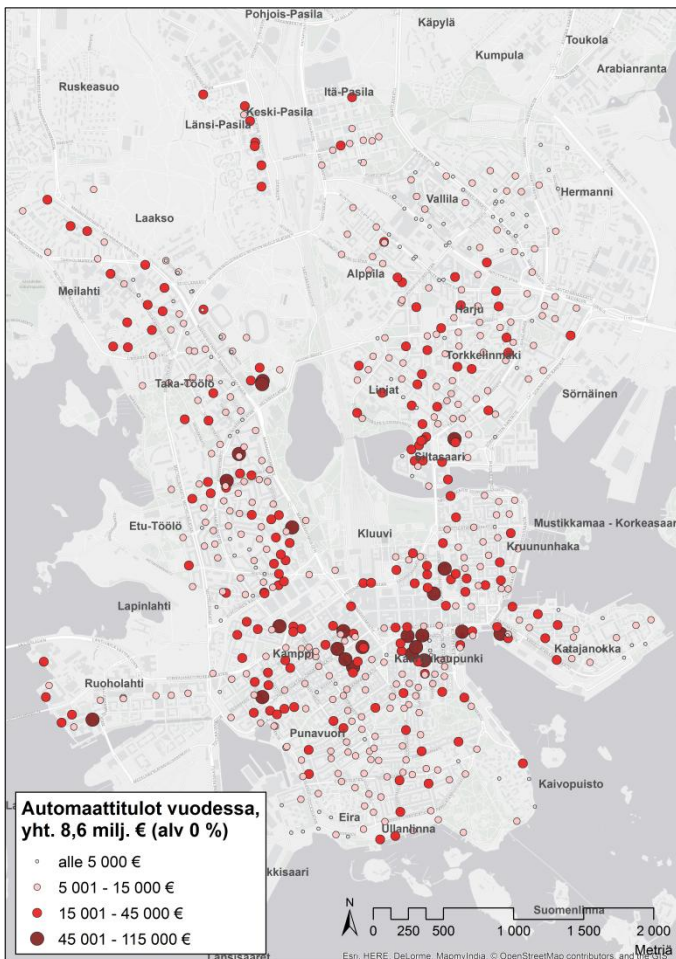

Kuva 4. Pysäköintimaksutulojen jakautuminen maksutavoittain tammi-lokakuu 2015 (Lähde: Rakennusvirasto, Kuva: KSV).

Automaatit

Pysäköinnin maksamista varten Helsingin kaupunki ylläpitää tällä hetkellä noin 580 pysäköintimaksuautomaattia kuvan 5 vasemmanpuoleisen kuvan mukaisesti. Pysäköintiautomaateilla maksaminen tapahtuu lähes kokonaan kolikoilla, koska ainoastaan 58 automaatissa (10 %) on mahdollisuus maksaa yleisimmillä luottokorteilla. Automaateista saadut tulot vaihtelevat paljon. Pienimmillään tulot olivat selvästi alle tuhat euroa vuodessa automaattia kohden kun suurimmillaan tulot olivat jopa yli 100 000 euroa vuodessa. Niissä automaateissa, joissa oli mahdollista maksaa sekä kolikoilla että yleisimmillä luottokorteilla, vaihteli luottokortilla maksamisen osuus 13 % - 65 % kuvan 5 oikeanpuoleisen kuvan mukaisesti.

Kuva 5. Helsingin pysäköintimaksuautomaatit vuonna 2014 ja niistä saadut tulot (Lähde: Rakennusvirasto, Kuva: KSV).

Yleisten töiden lautakunta päätti 19.5.2015 oikeuttaa rakennusviraston palveluosaston tekemään sopimuksen pysäköintiautomaattien uusimisesta Helsingin kaupungin Palvelut Oy:n kanssa enimmäishintaan 3 300 000 euroa (alv 0 %). Uusissa automaateissa voi pysäköinnin maksaa pankki- ja luottokortilla sekä käyttää lähimaksamisominaisuutta. Uusia pysäköintimaksuautomaatteja hankitaan rakennusviraston toimesta 31.1.2016 mennessä 400 kappaletta. Tämä on nykytilanteeseen, 580 automaattia, verrattuna pienempi määrä. Kaupungilla on kuitenkin optio tilata nämä 180 kappaletta myöhemmin, jos mobiilimaksamisen suosio ei jatka kasvuaan. Jos mobiilimaksamisen osuus tulevaisuudessa nousee pysyvästi yli 90 %, maksuautomaatteista voidaan luopua. Jäljelle jäävissä 180 automaatissa on yhä mahdollista maksaa kolikoilla. Kolikkoja hyväksyviä automaatteja vähennetään edelleen mobiili- ja korttimaksamisen yleistyessä.

Uusien automaattien etähallinta tuo niiden käyttöön joustavuutta, mahdollisuuden joustavaan hinnoitteluun ja maksullisuusaikojen etäpäivittämiseen sekä mahdollisuudet erilaisten tiedotteiden jakamiseen automaattien näytöiltä. Etähallinnan avulla saadaan välittömästi tieto automaatin toimintahäiriöstä ja voidaan ryhtyä toimenpiteisiin ongelman poistamiseksi. Tämä parantaa palvelun laatua ja vähentää häiriöiden selvittelyyn kuluva työaika. Etähallinta mahdollistaa myös siirtymisen pysäköinnin progressiiviseen hinnoitteluun, mikä on yksi 17.2.2014 hyväksytyin Helsingin pysäköintipolitiikan kärkihankkeita. Nykyisillä automaateilla tämä ei ole mahdollista. Maksujen lisäksi myös esimerkiksi maksullisuusaikojen ja automaattien näyttöön tuotavien tiedotteiden keskitetty päivittäminen on etähallinnan avulla mahdollista.

Comet-maksulaite

Pysäköinnin voi maksaa Helsingissä myös erillisellä Comet-maksulaitteella. Laite toimii prepaid-periaatteella eli laitteeseen ladataan etukäteen rahaa. Vuonna 2014 pysäköintimaksuja maksettiin Comet-maksulaitteella 1,2 milj. euroa (alv 0 %).

Yleisten töiden lautakunta päätti 17.3.2015, että Comet-maksulaitteen myynti päättyy 31.12.2015. Laitetta voi käyttää 31.12.2017 asti. Palveluosasto hyvittää Comet-maksulaitteeseen ladatusta ja 31.12.2017 käyttämättä olevasta vähintään viiden euron arvosta käyttämättä olevan summan täysmääräisenä esitettyä Comet-maksulaitetta vastaan 31.5.2018 asti rakennusviraston asiakaspalvelupisteessä.

Matkapuhelimella maksaminen (EasyPark, Parkman)

Pysäköinnin voi maksaa Helsingissä kahdella eri matkapuhelinpalvelulla (EasyPark ja ParkMan). Molemmat palvelut edellyttävät rekisteröitymistä palveluun sekä luottokorttitietojen antamista pysäköintimaksun veloittamista varten. Rekisteröinnin jälkeen asennetaan sovellus älypuhelimelle ja palvelun käytön voi aloittaa. Molemmat palvelut hyödyntävät GPS-paikannusta. Kun sovellus on paikantanut pysäköijän, valitsee pysäköijä arvioidun pysäköintiajan ja aloittaa pysäköinnin. Pysäköintiaikaa voidaan

jatkaa suoraan matkapuhelimella, ja käyttäjää laskutetaan vain käytetystä pysäköintiajasta.

Helsingin kaupunki teki kummankin palveluntuottajan kanssa sopimuksen pysäköinnin maksamisesta matkapuhelimella vuosille 2013–2014. Sopimusta on jatkettu kahdella optiovuodella vuoden 2016 loppuun. Sopimuksessa kaupunki maksaa yrityksille pysäköintimaksujen keräämisestä provisiota (0-3 % pysäköintimaksusta). Muita kustannuksia ei palveluista aiheudu kaupungille. Täten palveluntuottaja vastaa itse esimerkiksi mahdollisten pysäköintimaksuvyöhykkeiden tai muiden muutosten aiheuttamista kustannuksista. Palveluntarjoajasta riippuen pysäköijä maksaa pysäköintimaksun lisäksi palveluntarjoajalle

- kiinteän kulun per pysäköintitapahtuma tai
- prosenttimäärän pysäköintitapahtuman kokonaishinnasta tai
- kiinteän kuukausimaksun ilman muita lisäkuluja.

Taulukossa 1 on esitetty yhteenveto nykyistä Helsingissä käytössä olevista pysäköinnin maksutavoista.

Taulukko 1: Yhteenveto pysäköinnin nykyisistä maksutavoista.

	Automaatit	Mobiilimaksami- nen	Comet- maksulaite	Asukas- ja yritys- pysäköintitunnuk- set
Palvelun yllä- pitäjä	Helsingin kaupungin Palve- lut Oy (entinen Palmia)	EasyPark ParkMan	Laatukilpi Oy	Helsingin kaupungin ra- kennusvirasto
Tulot vuonna 2014 (alv 0 %)	8,6 milj.euroa - kolikot 7,7 milj.euroa - kortit 0,9 milj. euroa	4,9 milj.euroa	1,2 milj.euroa	Asukaspysäköintitun- nukset 2,2 milj.euroa Yrityspysäköintitunnukset 1,0 milj.euroa
Kustannukset kaupungille	Automaattien uusiminen enintään 3,3 milj.euroa. 2/3 automaateista on tar- koitus uusia 31.1.2016 mennessä. Automaattien ylläpito ja huolto enintään 0,9 milj.euroa/vuosi.	Provisio 0-3 % pysä- köintimaksusta (hieman alle 0,1 milj.euroa/vuosi).	10 % menette- tynä alennuksena (hieman yli 0,1 milj.euroa).	Virkamiestyötä vuo- dessa noin 5,5 henkilö- työvuotta.
Elinkaari	Tehty sopimus laitteiden uusimisesta ja niiden yllä- pidosta vuosille 2015- 2020.	Nykyiset sopimukset ovat voimassa vuoden 2016 loppuun.	Laitteiden myynti- loppu vuoden 2015 lopussa ja niillä maksaminen 31.12.2017.	Toistaiseksi.
Vahvuudet py- säköijälle	Pysäköijä ei tarvitse min- käänlaisia lisälaitteita tai sovelluksia pysäköinnin maksamiseen. Maksun voi suorittaa pankki- ja luotto- kortilla 58 automaatissa.	Pysäköijä maksaa vain käyttämästään ajasta, kun pysäköintiäikää ei tarvitse tietää ja ostaa etukäteen.	Pysäköijä maksaa vain käyttämäs- tään ajasta, kun pysäköintiäikää ei tarvitse tietää ja ostaa etukäteen.	Edullinen.
Muita havain- toja	Uudet maksuautomaatit mahdollistavat muun mu- assa automaattisen pysä- köinninvalvonnan ja pysä- köintipaikkojen käyttöas- teen seurannan.	Mobiilisovellukset mahdollistavat muun muassa automaattisen pysäköinninvalvonnan ja pysäköintipaikkojen käyttöasteen seuran- nan. Tekstiviestimaksa- misominaisuus on tar- koitus ottaa koekäyt- töön joulukuussa 2015 ja kokeilu kestää vuo- den 2016 loppuun.	Palvelu loppuu.	Sähköinen verkkoasiointi parantaisi merkittävästi palvelua. Tämä myös va- pauttaisi asiakaspalvelun henkilöresursseja mui- hin tehtäviin.

PYSÄKÖINNIN MAKSAMISEN TAVOITTEITA

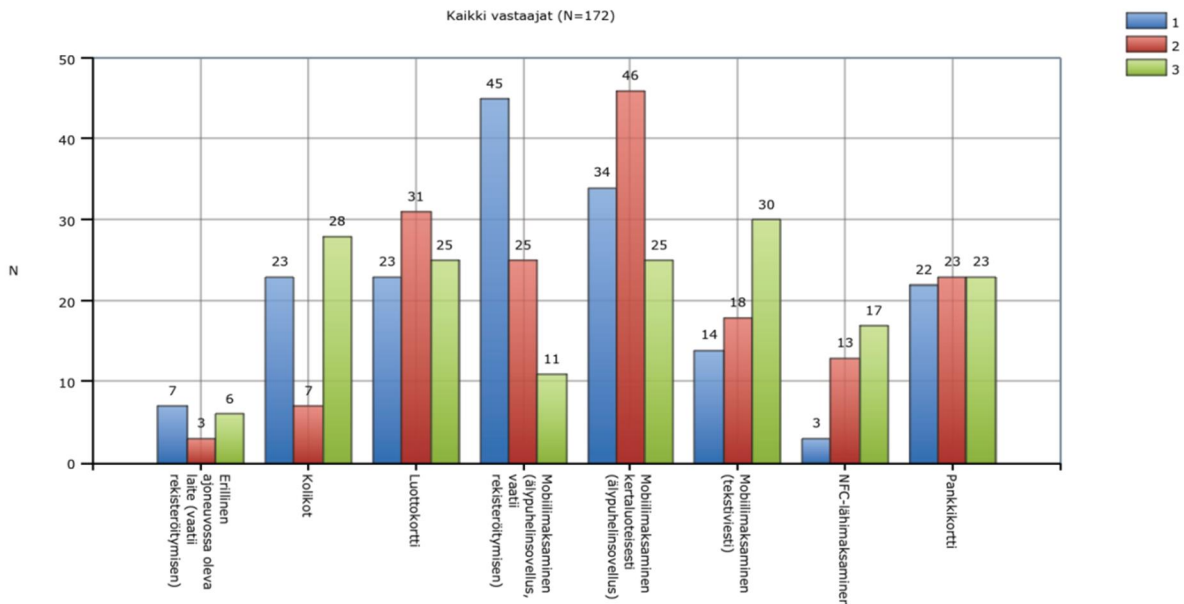
Käyttäjän näkökulma

Pysäköinnin maksamisen tulee olla pysäköijälle helppoa ja selkeää. Lisäksi älykkäiden pysäköinnin maksupalveluiden tulee helpottaa pysäköintipaikan löytymistä vähentäen turhaa ajoa.

Helsingin rakennusvirasto teki syksyllä 2014 internet-kyselyn kadunvarsipysäköinnin maksamisesta. Vastauksia saatiin 172 kappaletta, joten tuloksia voidaan pitää ainoastaan suuntaa-antavina. Kun vastaajilta kysyttiin mieluisimpia maksutapoja tulevaisuudessa, niin vastaajista:

- 54 % ilmoitti mieluisimmaksi maksutavaksi matkapuhelimella maksamisen
- 26 % ilmoitti mieluisimmaksi maksutavaksi pankki- ja luottokorttimaksamisen
- 13 % ilmoitti mieluisimmaksi maksutavaksi kolikkomaksamisen
- 7 % ilmoitti mieluisimmaksi maksutavaksi erillisen ajoneuvolaitteen tai NFC-maksamisen.

Tulevaisuudessa joitakin maksutapoja tulee lisää ja joitain mahdollisesti poistuu. Mitkä olisivat sinulle 3 mieluisinta maksutapaa?: Valitse 3 sinulle mieluisinta vaihtoehtoa tärkeysjärjestyksessä

Kuva 6. Vastaajien mieluisimpia maksutapoja rakennusviraston kyselyssä syksyllä 2014 (kuva: Rakennusvirasto).

Pysäköinnin valvonnan näkökulma

Pysäköinnintarkastajilla on käytössään kämmentietokoneet, jotka otettiin käyttöön 2013. Kämmentietokoneissa on kamerat, joiden avulla voi lukea ajoneuvon rekisterinumeron. Laitteiden avulla tarkastetaan muun muassa matkapuhelinmaksut sekä asukas- ja yrityspysäköintitunnusten voimassaoloajat. Lisäksi ne ovat yhteydessä Trafifin järjestelmään, josta saadaan tieto onko ajoneuvo esimerkiksi varastettu. Rekisteritunnuksen käyttö jokaisen pysäköinnin maksutavan yhteydessä mahdollistaa uuden tekniikan täysimääräisen hyödyntämisen ja myös uusien teknisten valvontajärjestelmien käyttöönoton (esimerkiksi kamera-autot).

Elinkeinoelämän näkökulma

Pysäköinnin progressiivisella hinnoittelulla voidaan ohjata pysäköintiä suosimaan lyhytaikaista asiakaspysäköintiä kadunvarsiliikkeiden edustalla. Tällöin esimerkiksi ensimmäinen tunti voi olla hyvin edullinen hinnan kasvaessa ajan pidentyessä.

MAKSAMISEN KEHITTÄMINEN 2016 - 2020

Pysäköinnin maksamista esitetään kehitettäväksi 2016-2020 seuraavan kuuden periaatteen mukaisesti:

1. Pysäköinnin maksamisen perustan muodostavat mobiilimaksaminen ja uuden sukupolven maksuautomaatit
2. Maksuautomaattien määrää vähennetään mobiilimaksamisen yleistymisen myötä
3. Kadunvarsipysäköinnin maksuvyöhykkeet ovat yhtenäiset ja helposti hahmotettavat
4. Uudet pysäköinnin maksujärjestelmät mahdollistavat pysäköinnin tehokkaan valvonnan ja vapaiden pysäköintipaikkojen reaaliaikaisen seurannan
5. Laaditaan esitys joustavan hinnoittelun toteuttamisperiaatteiksi ja samalla laaditaan esitys eri maksutapojen hinnoitteluperiaatteiksi
6. Seurataan aktiivisesti pysäköinnin maksamisen uusien innovatiivisten palvelujen kehittymistä ja tarpeen mukaan kokeillaan niiden soveltuvuutta Helsinkiin

KOHTA 1: Pysäköinnin maksamisen perustan muodostavat mobiilimaksaminen ja uuden sukupolven maksuautomaatit

Tulevaisuuden pysäköijä pystyy maksamaan pysäköinnin

- rekisteröitymällä mobiilisovelluksen käyttäjäksi, jolloin käytössä on lukuisia erilaisia palveluja tarjolla
- mobiililaitteella ilman rekisteröitymistä. Tämä palvelee pääsääntöisesti satunnaiskäyttäjiä
- pysäköintimaksuautomaateilla pankki- ja luottokorteilla
- lähimaksuominaisuutta käyttämällä.

Erilaiset maksutavat ovat muuttuneet erittäin paljon viimeisen kymmenen vuoden aikana ja tulevat muuttumaan tulevaisuudessa. Mobiilimaksaminen tulee yleistymään tulevaisuudessa. Muutoksen nopeudesta esiintyy kuitenkin hyvin erilaisia arvioita. Matkapuhelimen osuus pysäköinnin maksamisessa on vuoden 2015 aikana noussut jo 43 %:iin. Nykyisten sopimusten päättyessä vuoden 2016 lopussa on uusien sopimusten oltava käytössä, jotta palvelu jatkuu pysäköijille katkeamattomana.

Tavoitteena on, että tulevaisuudessa pysäköinnin mobiilipalvelut täyttävät muun muassa seuraavia vaatimuksia:

- palvelu on helposti käyttöön otettavissa ja sen käyttö on hyvin helppoa kaikilla laite- ja ohjelmistoalustoilla
- maksaminen on mahdollista myös ilman rekisteröitymistä
- palvelu paikantaa pysäköijän sijainnin, jos matkapuhelimessa on GPS-paikannusominaisuus
- maksu menee käytetyn ajan mukaan. Matkapuhelinmaksamisen voi jo nyt keskeyttää, kun pysäköijä tulee autolle ja jatkaa matkaansa. Näin turhasta pysäköintiajasta ei tarvitse maksaa ylimääräistä. Olisi myös hyvä, että palvelu hälyttäisi, kun pysäköijä palaa autolle, jotta pysäköijä muistaa lopettaa pysäköinnin. Vaihtoehtoisesti palvelu voi automaattisesti lopettaa pysäköinnin, kun ajoneuvo on siirtynyt riittävän kauaksi pysäköintipaikasta. Tästä on myös hyötyä sen takia, että tällöin palvelu tietää, että kyseinen paikka on vapaana ja vapaan paikan tiedon voi tarjota muille pysäköijille
- maksuissa voidaan tarvittaessa huomioida ajoneuvojen ominaisuuksia (esimerkiksi vähäpäästöisyys)
- palvelu ei vaadi erillisiä tarroja tms. tuulilasiin, vaan pysäköinnintarkastaja pystyy tarkistamaan pysäköintimaksun mobiililaitteella
- palvelu mahdollistaa joustavan hinnoittelun (esimerkiksi progressiivinen hinnoittelu) ja/tai viikonpäivän ja kellonajan mukaan vaihtuvan hinnoittelun
- laskutus hoituu helposti esimerkiksi matkapuhelinlaskun yhteydessä
- pysäköintipaikan tilatiedon seuranta reaaliajassa ja tiedon jakamisen avoimen rajapinnan kautta
- tulevaisuudessa tulee selvittää, olisiko mahdollista maksaa kaupungin kadunvarsipysäköinti ja yksityisten operaattoreiden maanalainen pysäköinti samalla sovelluksella
- tulevaisuudessa pitää selvittää, olisiko sovelluksella mahdollista korvata nykyiset pysäköintikiekot. Rakennusvirasto on tehnyt hakemuksen Innovaatiarahastolle digitaalisesta pysäköintikiekosta.

Kansainvälinen esimerkki: Tallinnassa mobiilimaksamisen osuus on 93 % pysäköintimaksamisesta. Mobiilimaksaminen sisältää älypuhelinpalvelun, tekstiviestipalvelun ja puhelupalvelun.

KOHTA 2: Maksuautomaattien määrää vähennetään mobiilimaksaminen yleistymisen myötä

Maksuautomaattien kautta on tullut noin 45 % pysäköintimaksamisen tuloista vuonna 2015, joten maksuautomaateista ei ole perusteltua luopua lähitulevaisuudessa. Nykyisen automaattiverkoston kattavuutta tulee kuitenkin määrätietoisesti pienentää, jos mobiilimaksaminen yleistyy entisestään.

Kun mobiilimaksamisen osuus tuloista on 75 %, niin tavoitteena on, että automaattien määrä on pudonnut kolmanneksella nykyisestä, jolloin jäljellä on noin 400 automaattia. Jos mobiilimaksamisen osuus tuloista nousee vakituisesti yli 90 %, niin automaateista voidaan luopua kokonaan. Tämä tulee päätettäväksi silloin, kun nykyinen maksuautomaattien ylläpitosopimus päättyy.

Mobiilimaksamisen suosion kasvu on huomioitu automaattien uusimisessa. Pysäköintiautomaattipäivityksiä tehdään ensisijaisesti 400 kappaletta 31.1.2016 mennessä. Tämän jälkeen tilaaja varaa oikeuden 180 kappaleen lisähankintaan, jos mobiililaitteiden maksutulojen osuus ei jatka kasvuaan.

Ensisijaisesti karsitaan sellaisia automaatteja, joiden tuotto on pieni alueen muihin automaatteihin verrattuna. Maksuautomaattien karsimisen yhteydessä on huomioitava seuraavia asioita:

- rakennusvirasto on parhaillaan toteuttamassa kokeilua, jossa pysäköinnin kertamaksaminen on mahdollista tekstiviestillä ilman rekisteröitymistä (koskee suomalaisia matkapuhelinliittymiä). Tämä saattaa entisestään lisätä mobiilimaksamisen suosiota. Kokeilun on tarkoitus alkaa joulukuussa 2015 ja kestää vuoden 2016 loppuun.
- toisaalta maksuautomaattien osuus kaikesta pysäköinnin maksamisesta saattaa kasvaa, kun pankki-, luottokortti- ja lähimaksaminen on mahdollista jokaisella automaatilla.

Maksuautomaattien karsimisen yhteydessä mobiilipalveluja tulee markkinoida aktiivisesti. Lisäksi automaattien määrän vähentyessä tulee opastukseen kiinnittää erityistä huomiota.

Lähtökohtaisesti maksuautomaatteja ei tule toteuttaa uusille asuin- ja työpaikka-alueille.

KOHTA 3: Kadunvarsipysäköinnin maksuvyöhykkeet ovat yhtenäiset ja helposti hahmotettavat

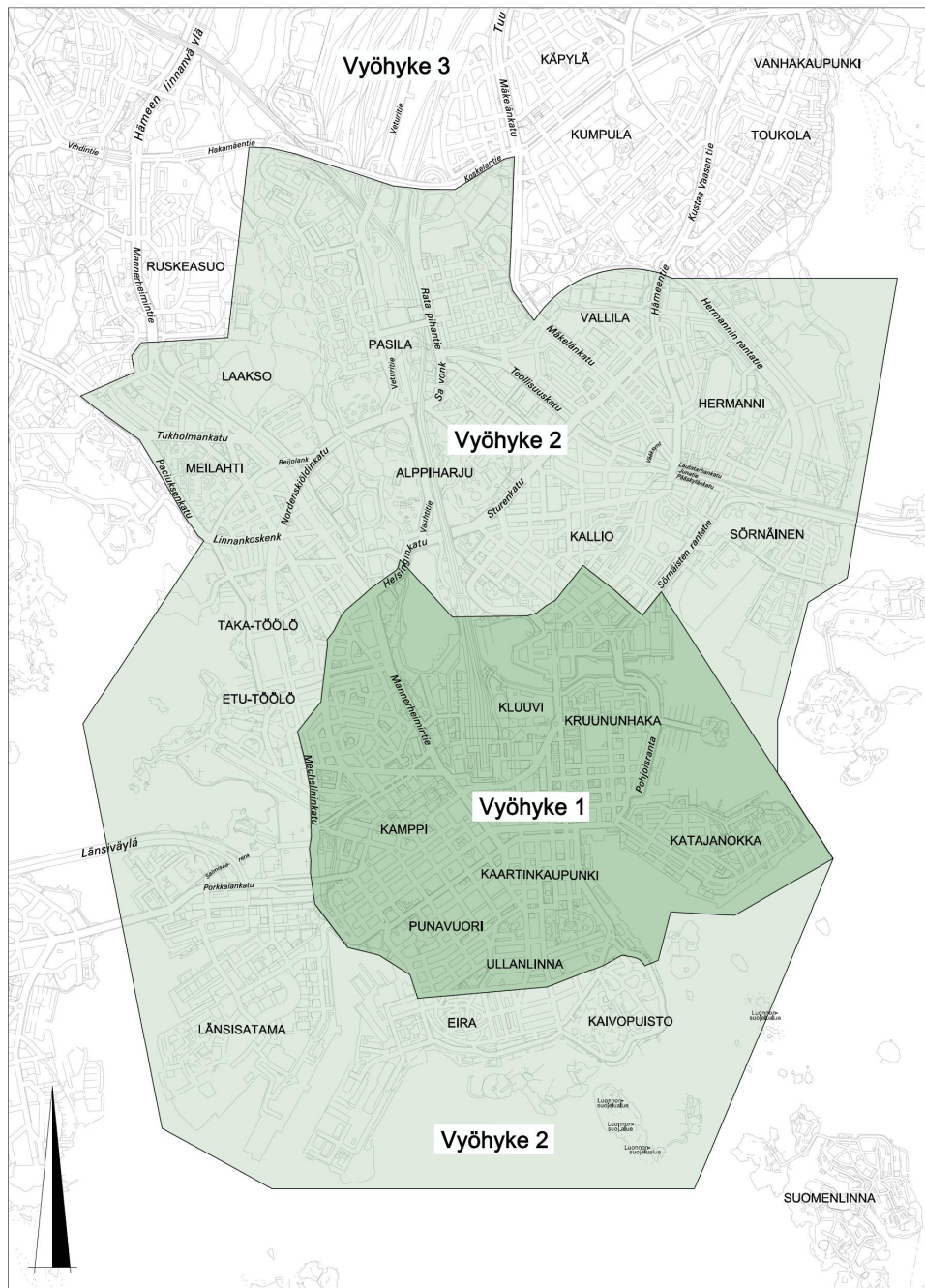
Nykyistä yhtenäisemmät vyöhykkeet tekevät pysäköinnistä käyttäjille selkeämmän. Selkeyttä lisää myös myös vyöhykkeiden pienempi määrä. Lisäksi selkeät ja yhtenäiset vyöhykkeet helpottavat mobiilipalvelujen toteuttamista ja pysäköinnin valvontaa. Kadunvarsipysäköinnin vyöhykerajat ehdotetaan muutettavaksi kuvan 7 mukaisesti, jolloin käytössä on kaksi vyöhykettä. Jos tulevaisuudessa maksualueita laajennetaan, niin laajennukseen kuuluvat alueet ovat maksuvyöhykettä 3. Nykyisin kyseisillä alueilla ei ole maksullista kadunvarsipysäköintiä.

Jos oletetaan, että pysäköintimäärät pysyvät samoina, niin kaupungin saamat pysäköinnin maksutulot lisääntyvät noin 6 miljoonaa euroa vuodessa taulukon 2 mukaisesti. Laskelmassa ei ole huomioitu sitä, että laajentuneella vyöhykkeellä 1 pysäköintimaksuja kertyy myös lauantaisin, joten maksutulojen lisäys on hieman edellä laskettua suurempi.

Taulukko 2: Pysäköintituotot vanhalla ja uudella vyöhykejaolla.

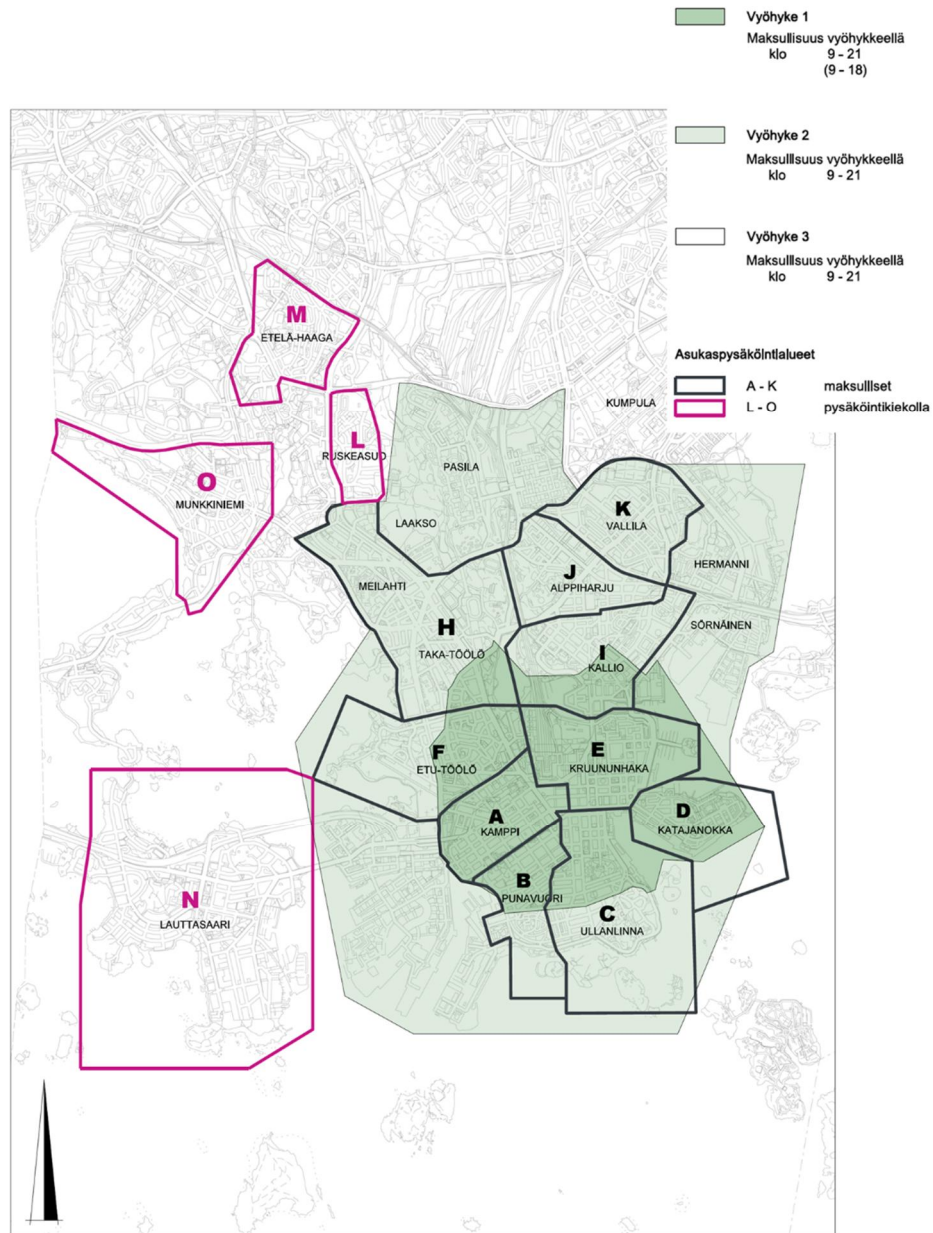
Vyöhykkeiden tuotot 2014 (alv 0%)		Tuotot uusilla vyöhykkeillä (alv 0%)	
Vyöhyke 1	2 229 747	Vyöhyke 1	8 793 172
Vyöhyke 2	3 662 505	Vyöhyke 2	5 712 487
Vyöhyke 3	2 665 847	Vyöhyke 3	
yht	8 558 099	yht	14 505 659
		<i>muutos [€]</i>	5 947 560

Uusien vyöhykkeiden myötä pysäköinnin virhemaksutulot kasvavat noin 0,7 miljoonaa euroa (alv 0 %), koska pysäköinnin virhemaksu vyöhykkeellä 1 on 80 euroa ja vyöhykkeellä 2 60 euroa.

Kuva 7. Ehdotus kadunvarsipysäköinnin uusiksi maksuvyöhykkeiksi (KSV/liikennesuunnitteluosasto, piirustus 6516-3).

Pysäköinnin maksullisuusajat olisivat nykyiset 1. maksuvyöhykkeellä maanantaista perjantaihin kello 9 - 21 ja lauantaisin kello 9 - 18 sekä 2. ja 3. (mahdolliset uudet alueet) maksuvyöhykkeellä maanantaista perjantaihin kello 9 - 21 lukuun ottamatta maksuvyöhykkeiden erityiskohteita. Maksuvyöhykkeiden normaalit maksullisuusajat on esitetty kuvassa 8. Kertamaksuaikoihin ei ole esitetty muutoksia.

Kuva 8. Ehdotus kadunvarsipysäköinnin uusiksi maksullisuusajoiksi (KSV/liikennesuunnitteluosasto, piirustus 6517-3).

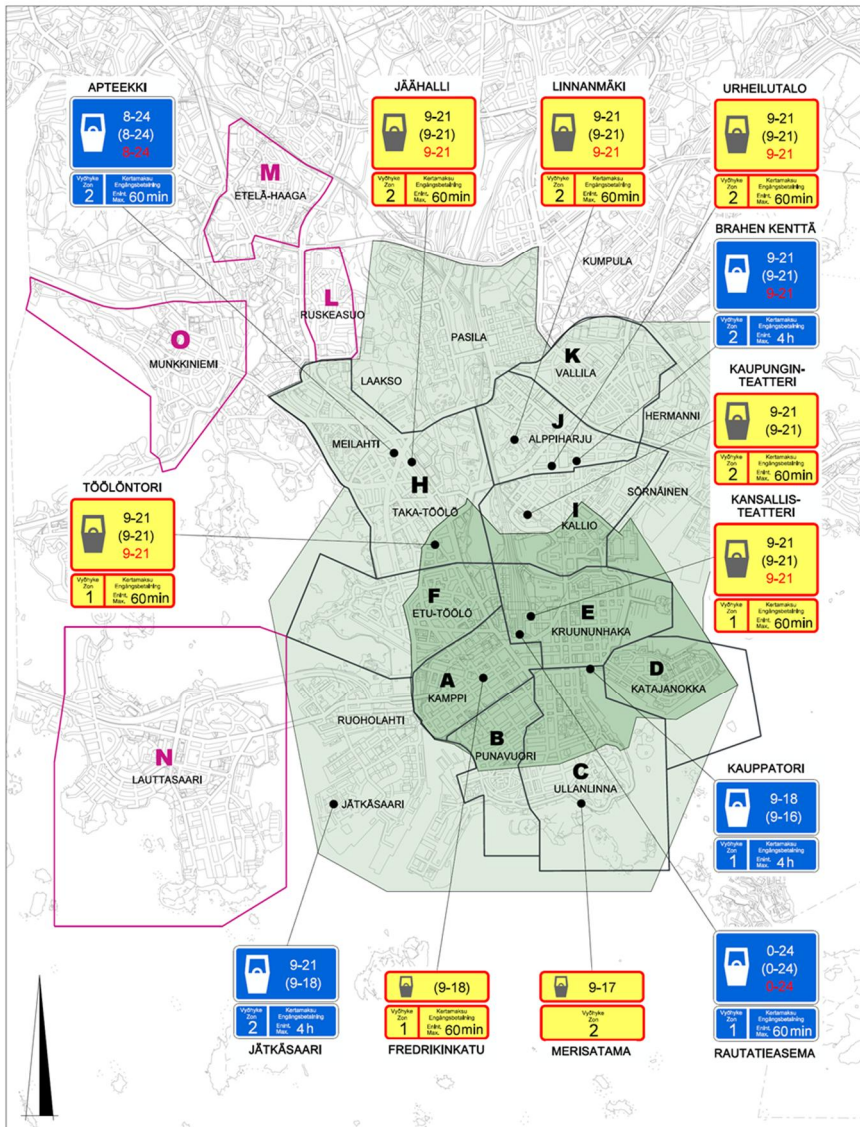
Pasilassa ja Ruoholahdessa on 2. maksuvyöhykkeellä pidennetty maksullisuusaikaa nykyisestä kello 19 kahdella tunnilla kello 21 saakka. Jätkäsaarella pysäköinti olisi maksullista myös lauantaisin, jotta pysäköintipaikat olisivat pääsääntöisesti asiointia ja asukkaiden vieraita varten eikä risteilymatkustajien ajoneuvojen pitkäaikaista pysäköintiä varten. Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 12.1.2006, että Merisatamanrannassa ja Ehrenströmintiellä asukas pysäköintipaikkojen maksullisuusaika on arkipäivinä maanantaista perjantaihin kello 9 -17, koska tällöin veneilyn kannalta olennaisina

arki-iltoina ja viikonloppuina pysäköinti on ilmaista. Maksullisuusajaksi tulisi näillä paikoilla säilyttää ennallaan. Suomenlinna-alueen asukkaiden pysäköinnin helpottamiseksi Kauppatorilla on pysäköinti maksullista maanantaista perjantaihin kello 9 - 18 ja lauantaisin kello 9 -16. Kauppatorin ja Suomenlinnan erityisluonteen vuoksi maksullisuusajat tulisi säilyttää ennallaan. Erityiskohteiden maksullisuusajat on esitetty kuvassa 9.

Asukas-pysäköintialueet

- A - K maksulliset
- L - O pysäköintikiekkolla
- Erityiskohteet

Kuva 9. Ehdotus kadunvarsipysäköinnin erityiskohteen uusiksi maksullisuusajaksi (KSV/liikennesuunnitteluosasto, piirustus 6518-3).

KOHTA 4: Uudet pysäköinnin maksujärjestelmät mahdollistavat pysäköinnin tehokkaan valvonnan ja vapaiden pysäköintipaikkojen reaaliaikaisen seurannan

Pysäköinnin uusien maksujärjestelmien tulee helpottaa ja nopeuttaa pysäköinnin tarkastajien työtä, jolloin heidän resurssejaan vapautuu muun virheellisen pysäköinnin valvontaan enemmän. Tarkastajien kämmentietokoneet ja mahdolliset uudet valvontamenetelmät (kamera-auto, älylasit jne.) saadaan tehokkaaseen käyttöön, kun jokaisen pysäköinnistä maksavan ajoneuvojen rekisterinumero on tiedossa. Esimerkiksi keväällä 2015 rakennusvirasto kokeili kamera-autoa, jonka katolla olevat kamerat kuvasivat pysäköityjen ajoneuvojen rekisteritunnuksia, jolloin pysäköintimaksujen ja -tunnusten seuraaminen voitiin tehdä koneellisesti. Kokeilun tulokset olivat lupaavia.

Helsingin älyliikennestrategiassa mainitaan yhtenä toimenpiteenä kadunvarsi-pysäköinnin laskentamenetelmien kehittäminen. Pysäköinnin tilannekuvan avulla voidaan tarjota pysäköijille palvelu, jonka avulla pysäköijä näkee vapaat kadunvarsi-paikat. Tämä vähentää turhaa ajoa, kun pysäköintipaikkaa ei tarvitse etsiä. Pysäköinnin maksujärjestelmistä saatava vapaiden paikkojen tiedot on oltava jaettavissa kolmansille osapuolille avoimen rajapinnan välityksellä.

KOHTA 5: Laaditaan esitys joustavan hinnoittelun toteuttamisperiaatteiksi ja samalla laaditaan esitys eri maksutapojen hinnoitteluperiaatteiksi

Joustavan hinnoittelun käyttöönottoa ja siitä tulevia hyötyjä ja haittoja tulee tarkemmin selvittää vuoden 2016 aikana. Sekä mobiilipalvelut että uudistetut maksuautomaatit mahdollistavat erilaisten joustavien hinnoittelumallien käyttöönoton. Joustava hinnoittelu olisi siten mahdollista ottaa käyttöön jo vuoden 2017 aikana.

Joustava hinnoittelu on mahdollista toteuttaa usealla eri tavalla. Hinnat voivat muuttua eri vuorokaudenaikojen ja viikonpäivien mukaan tai hinnat voivat kasvaa pysäköinnin keston myötä (progressiivinen hinnoittelu). Hinnoittelu voi muuttua paikkojen käyttöasteiden mukaan, jolloin suosituimmat paikat ovat kalleimpia. Joustavan hinnoittelun suunnittelussa on tärkeää, että nykyisistä maksutapahtumista saadaan mahdollisimman kattavasti tietoa.

Kaupunginhallituksen helmikuussa 2014 hyväksymässä pysäköintipolitiikassa progressiivinen hinnoittelu on nostettu yhdeksi kärkitoimenpiteeksi. Progressiivisen hinnoittelun tarkoitus on tukea asiointia varten tapahtuvaa lyhytaikaista pysäköintiä ja siten parantaa esimerkiksi kivijalkakauppojen toimintaedellytyksiä ja vähentää autojen pitkäaikaista säilytystä katujen varsilla.

Taulukossa 3 on esitetty karkea laskelma, jossa on verrattu nykytilanteeseen

- uusien vyöhykkeiden tuottoja kiinteillä tuntihinnoilla

- uusien vyöhykkeiden tuottoja kuvan 10 mukaisilla ajan myötä kallistuvilla tuntihinnoittelulla (progressiivinen hinnoittelu).

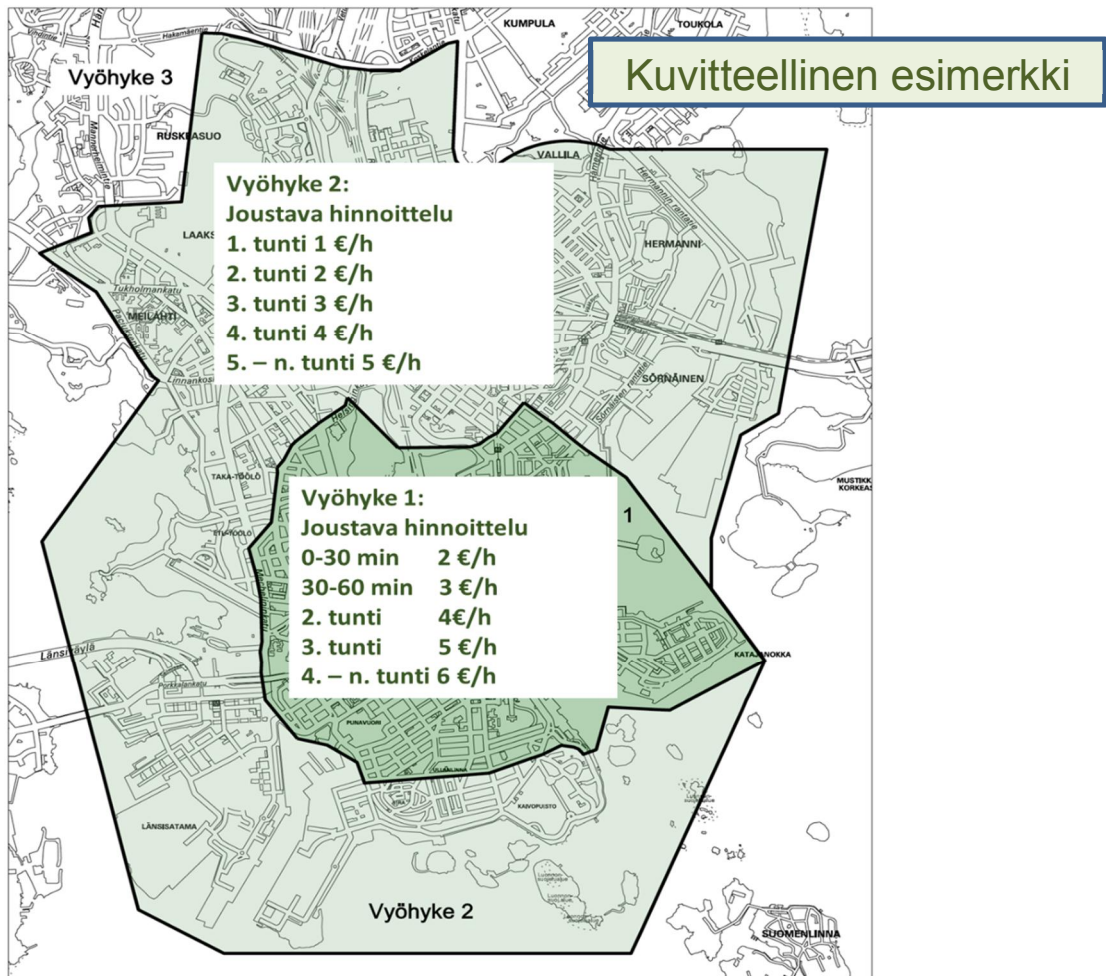
Taulukko 3: Pysäköintitulojen vertailu (tuotot nykyisellä mallilla, tuotot uusilla vyöhykkeillä kiinteillä tuntihinnoilla, tuotot uusilla vyöhykkeillä kuvan 8 mukaisilla keston myötä kallistuvilla tuntihinnoilla).

Vyöhykkeiden tuotot 2014 (alv 0%)		Tuotot uusilla vyöhykkeillä (alv 0%)		Tuotot progressiivisella hinnoittelulla (alv 0%)
Vyöhyke 1	2 229 747	Vyöhyke 1	8 793 172	8 628 300
Vyöhyke 2	3 662 505	Vyöhyke 2	5 712 487	5 926 705
Vyöhyke 3	2 665 847	Vyöhyke 3		
yht	8 558 099	yht	14 505 659	14 555 005
		<i>muutos [€]</i>	5 947 560	5 996 906

Pysäköinnistä aiheutuu kaupungille kustannuksia seuraavasti:

- maksuautomaattien uusiminen, huolto ja ylläpito maksavat kaupungille noin 1,5 miljoonaa euroa vuodessa seuraavan viiden vuoden ajan
- älypuhelimella maksetusta pysäköinnistä kaupunki maksaa provisiota. Kustannusmenetys kaupungille on nykyisillä sopimuksilla alle 100 000 euroa vuodessa
- matkapuhelimen kertamaksamisessa kaupungille ei synny kuluja, mutta asiakas maksaa palvelun tuottajalle 31 centtiä jokaisesta tapahtumasta pysäköintimaksun lisäksi. Pysäköinnin kestolla ei ole merkitystä lisämaksun suuruuteen.

Pysäköintipolitiikan tavoitteena on siirtyminen yhä enenevässä määrin mobiilimaksamiseen. Pysäköijälle pysäköinnin maksaminen mobiilipalvelulla on kuitenkin kalliimpaa kuin maksuautomaatilla. Lisäksi kaupungille muodostuvat kulut ovat mobiilipalvelussa huomattavasti pienemmät. Pysäköintimaksun muodostumisperiaatteet käyttäjälle selvitetään joustavan hinnoittelumallin selvittämisen rinnalla.

*Kuva 10. Kuvitteellinen esimerkki pysäköintiajan keston myötä kallistuvasta hinnoittelumallista. Kuvan hinnat toimivat ainoastaan esimerkkeinä. Tarkemmin hintoja selvitetään vuoden 2016 aikana. Tässä esimerkissä kolmen tunnin pysäköinti vyöhykkeellä 1 maksaisi 11,5 euroa (0,5 * 2 euroa + 0,5 * 3 euroa + 4 euroa + 5 euroa) ja vastaavasti vyöhykkeellä 2 maksu olisi 6 euroa (1 euro + 2 euroa + 3 euroa).*

- Kansainvälisiä esimerkkejä progressiivisesta hinnoittelusta:
- Tallinnassa ensimmäinen 15 minuuttia on ilmaista
 - Tukholmassa tietyillä alueilla tuntihinta on 2,8 euroa klo 9-17 ja 1,8 euroa muina aikoina. Aika 9-17 muuttuu 9-16 päivää ennen lomia ja lomien aikana
 - Oslossa ydinkeskustassa ensimmäinen tunti on 3,4 euroa ja toinen tunti on 5,2 euroa. Pysäköinti on rajattu kahteen tuntiin.
 - Varsovan keskustassa arkisin klo 8-18 ensimmäinen tunti maksaa 0,7 euroa, toinen tunti 0,85 euroa ja kolmas tunti 1,0 euroa. Neljäs tunti ja siitä eteenpäin on 0,7 euroa.

KOHTA 6: Seurataan aktiivisesti pysäköinnin maksamisen uusien innovatiivisten palvelujen kehittämistä ja tarpeen mukaan kokeillan niiden soveltuvuutta Helsinkiin

Pysäköinnin maksamisen osalta on jatkuvasti käynnissä erittäin vilkas ja innovatiivinen kehittäminen niin kotimaassa kuin ulkomailla. Pysäköinnin maksaminen on myös koko ajan yhä enemmän integroitumassa pysäköinnin opastukseen. Esimerkiksi Helsingissä käytössä olevissa Parkmanin ja EasyParkin maksamissovelluksissa käyttäjät auttavat toisiaan siten, että lopettaessaan pysäköinnin paikka näkyy vapaana paikkana muille pysäköijäille kuvan 11 mukaisesti.

Kuva 11. Keltaisen auton lopettaessa pysäköintinsä matkapuhelimella paikka näkyy vapaana paikkana harmaan auton kuljettajan matkapuhelimessa (Kuva: Parkman).